

Kursuse nimi: Piibli hermeneutika

Ainecode: VKTJ.02.03 (3 EAP)

Õppeaasta 2024/25

Maht: 3 EAP (18 tundi auditoorset tööd ja 60 tundi iseseisvat tööd.)

Kursuse nimi inglise keeles: Biblical Hermeneutics

Kursuse õppejõud: Peeter Tamm, peeter@ekkleesia.ee

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks üliõpilane:

- kirjeldab erinevaid tõlgendamismeetodeid ja oskab neid eristada;
- tunneb tõlgendusprotsessi erinevaid komponente ja oskab neid arvesse võtta;
- tunneb üldkeeleteaduse põhiseisukohti ja oskab nendega arvestada Piibli tõlgendamisel;
- loetleb ja selgitab lühidalt Vana Testamendi narratiivi põhilisi elemente;
- tunneb retoorika elemente ja oskab neid kasutada Uue Testamendi tõlgendamisel.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähtaeg, E või ME	Hindamiskriteeriumid
1. Arutelu Piibli tõlgenduse teemal. Aluseks slaidiesitlus Moodle's: „Sissejuhatus Piibli tõlgendamisse“	18.10 ME	Materjaliga on tutvunud. Osaletakse arutelul materjali teemadel.
2. Tagasiside lugemisest - Ladd, lk 1-6 (teemad: Eellugu ja Mil viisil on Piibel Jumala Sõna?) Ladd'i teksti puhul vastata kirjalikult kahele küsimusele: 1) Millised on 2-3 mõtet, mida loetust õppisin? 2) Millised on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid? Arutelu tõlgendusmeetodite üle. Aluseks slaidiesitlus „Ülevaade tõlgendusmeetoditest“	15.11 ME	Lk ev teksti kohta on tähelepanekud kirja pandud. Ladd'i tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud. Lk 18,9-14 teksti on grupitöös loetud ja tähelepanekud ning küsimused on sõnastatud.

<p>3. Arutelu semantika ehk tähendusõpetuse panusest UT tõlgendamisele. Aluseks slaidiesitlus: „Semantika ja UT tõlgendus“.</p> <p>Tagasiside lugemistest: 1) Lk 5,1-11. Lk teksti osas tuleb grupidöö tulemusena kirja</p>	<p>12.12 ME</p>	<p>Materjaliga on tutvutud ja osaletakse arutelus. Lk teksti osas on tähelepanekud kirja pandud (4-5 teksti uurimise iga etapi kohta) ja nad on vastavuses uurimise antud etapiga (vaatlus, tõlgendus, rakendus). Ladd'i tekst on loetud ja loetu</p>
---	---------------------	---

<p>panna 4-5 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta: (1) mida märkasin teksti vaatlusel, (2) teksti tõlgendusel, püüdes vastata küsimusele – mida see või teine asjaolu tähendab? ja (3) teksti rakenduse kohta, vastates küsimusele – kuidas loetut ellu rakendada?</p> <p>2) Ladd, lk 7-14 (teemad: Mis on kriitika? ning Tekstikriitika). Ladd'i teksti osas tuleb kirjalikult vastata kahele küsimusele: (1) Millised on 2-3 mõtet, mida loetust õppisin? (2) Millised on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?</p>		<p>põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.</p>
<p>4. Arutelu Vana ja Uue Testamendi seostest. Aluseks slaidiesitlus Moodle's: „Vana ja Uue Testamendi seosed: terviku osad“.</p> <p>Kokkuvõtte teksti uurimisest: Mt 9, 9-13. Mt ev teksti kohta panna kirja 3-4 tähelepanekut teksti uurimise iga etapi kohta (vaatlus, tõlgendus ja rakendus) ja lisaks sõnastada iga etapi kohta 1-2 küsimust. Küsimused aitavad teistel lugejatel teksti uurida</p>	<p>13.02 ME</p>	<p>Materjali tuntakse ja osaletakse arutelus. Mt ev kohta on pandud kirja 3-4 tähelepanekut vastavalt ülesandele, lisaks on sõnastatud iga etapi kohta 1-2 küsimust.</p>

(vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse kaudu).		
5. Tagasiside lugemismaterjalile: Ladd, lk.14-21 (teemad: Lingvistiline kriitika ja Kirjanduskriitika) Ladd'i teksti alusel vastata kirjalikult kahele küsimusele: (1) Mis on vähemalt 2-3 mõtet, mida loetust enda jaoks õppisin? (2) Mis on 2-3 küsimust, mis loetuga seoses tekkisid?	----- ME	Tekst on loetud ja loetu põhjal kahele küsimusele kirjalikult vastatud.
Kirjalik eksamitöö Eksamil tuleb valida üks teema kolme seast: A, B või C: A Tekst ja tõlgendus. Kuidas mõjutab Piibli tõlgendamist keeleteadus ja kuidas Piibli enda tunnistus? B. Kuidas selgitad väidet, et Vana ja Uus Testament on osad tervikust? Too näiteid tekstidest (1-2) ja läbivatest teemadest (2-3). C. Ühe UT evangeeliumi tervikliku tekstilõigu induktiivne analüüs (4-5 tähelepanekut vaatluse, tõlgenduse ja rakenduse alalt ning 3-4 küsimust iga staadiumi kohta, mis aitaksid teksti tähendust avastada ja lahti mõtestada väikegrupi osalistel).	----- E	Valitud teemal on kirjutatud konkreetselt ja asjatundlikult, võttes arvesse loengutes käsitletut ja kohustuslikku kirjandust. Lisapunkte annab soovitusliku kirjanduse kasutamine. Maht <i>500 – 800 sõna</i> .

Lõpphinde kujunemine: Lõpphinne kujuneb kahe olulise osa koosmõjus. 1) Mitte-eristavalt (ME) hinnatavad ülesanded peavad olema täidetud: tutvumine eelneva iseseisva töö materjalidega Moodle's ja osalemine vastava teema aruteludes; Piibli

tekstide lugemine, ja vastavate ülesannete täitmine; G.E. Ladd'i materjali lugemine ja sellega seonduvate ülesannete täitmine;

2) Eristavalt (E) hinnatakse kirjalikku eksamitööd, mis tuleb kirjutada vastavalt juhendile. Eksamitöö hindamise eelduseks on ME hinnatavate kirjalike tööde esitamine.

Õppeprotsessi kirjeldus

Auditoorne õpe	Eelnev iseseisev töö	Auditoorse töö sisu ja meetodid
Oktoober ()	Tutvuda materjaliga Moodle's: „Sissejuhatus Piibli tõlgendamisse“	Hermeneutika mõisteid, selgitusi tekstist, mõistmise üldine iseloom Loeng ja arutelu
Oktoober ()	Lugeda Lk 18,9-14 ja Ladd, lk 1-6	Hermeneutika probleemist: horisondid Piibli induktiivse lugemise kolm sammu: vaatlus, tõlgendus, rakendus Lk 18, 9-14 hoolikas lugemine ning tähelepanekute ja küsimuste kirjapanek Loengud ja arutelu
November ()	Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Ülevaade tõlgendusmeetoditest“ Lugeda: Lk 5,1-11 (vastata küsimustele grupis) Ladd, lk 7-14 ja vastata küsimustele isiklikult	Üldkeeleteadusest (keelesüsteem) ja keeleteaduse mõisteid F. de Saussure'lt. Uus Testament ja keeleteadus Loengud ja arutelu, sealhulgas gruppides, koduse töö küsimuste teemal
Detsember ()	Tutvuda õppematerjaliga Moodle's: „Vana ja Uue Testamendi seosed: terviku osad“ Lugeda: Mt 9, 9-13 (tähelepanekud, ja sõnasta küsimused)	Vana Testamendi narratiiv Vana Testamendi narratiivi retoorilised võtted (tekstinäiteid) Lunastusajalooline vaade (skeem) Pühakirja kajad Pauluse kirjades (Richard B. Haysi j.) Loengud ja arutelu
Veebruar	Ladd, lk.14-21	Iseseisev töö tekstiga
Märts ()		Traditsioon ja mõistmine Loeng ja arutelu, küsimustele vastamine

Kirjaliku eksamitöö esitamise tähtaeg: __. __. 2025		Eksamitöö ülesanded. Valida tuleb üks teema kolmest. Maht 500 – 800 sõna.
---	--	---

Kohustuslik kirjandus

1. Õppematerjalid (loengud, esitlused jmt) Moodle keskkonnas
2. Ladd, G.E. 1996. Uus Testament ja kriitika. Referaat. Tartu
3. Grenz, S.J. 2003. Postmodernismi aabits. Tallinn: Logos, lk 102-124.

(täiendamisel)

Soovituslik kirjandus

1. Alter, R. 1981. The Art of Biblical Narrative. The Jewish Publication Society of America.
2. Berlin, A. 1983/1994. Poetics and Interpretation of Biblical Narrative. Winona Lake, Indiana: Eisenbrauns
3. Coggins, R.J., Houlden, J.L. (eds) 1990. A Dictionary of Biblical Interpretation. London: SCM Press
4. Fee, G.D., Stuart, D. 1993. How to read the Bible for all its worth. Grand Rapids, Michigan: Zondervan
5. Gorman, M. J. 2001. Elements of Biblical Exegesis. A Basic Guide for Students and Ministers. Peabody, Massachusetts: Hendrickson Publishers
6. Green, J. (ed) 1995. Hearing the New Testament: Strategies for Interpretation. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
7. Greidanus, S. 1988. The Modern Preacher and The Ancient Text. Interpreting and Preaching Biblical Literature. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
8. Greidanus, S. 2007. Preaching Christ from Genesis: Foundations for Expository Sermons. Grand Rapids, Michigan: Eerdmans
9. Ryken, L., Wilhoit, J.C., Longman III, T. (eds) 1998. Dictionary of Biblical Imagery. Downers Grove, Illinois: InterVarsity Press
10. Westphal, M. 2009. Whose Community? Which Interpretation? Philosophical Hermeneutics for the Church. Grand Rapids, Michigan: Baker Academic

(täiendamisel)